

Pripútanie a vývin dieťaťa

Pripútanie sa týka vzťahovej väzby medzi dieťaťom a jeho primárnym opatrovateľom. Táto väzba sa vytvára v prvých rokoch života a má dlhodobý vplyv na uvedomenie si seba samého, vývoj, rast a budúce vzťahy dieťaťa s ostatnými.

Ide o komplexný psychologický koncept, ktorý vznikol v práci Johna Bowlbyho, ktorý zdôraznil dôležitosť vzťahu dieťaťa s jeho primárnym opatrovateľom (zvyčajne s matkou) z hľadiska jeho sociálneho a emocionálneho vývoja a schopnosti učiť sa.

Od chvíle, keď sa dieťa narodí, komunikuje emocionálne a fyzické potreby so svojim primárnym opatrovateľom.

Istá vzťahová väzba

Dobré pripútanie závisí od toho, do akej miery majú rodičia a opatrovatelia fyzickú a emocionálnu blízkosť a zdroje na to, aby boli spoľahliví, spoľahlivo a citlivo reagovali na základné potreby dieťaťa, vďaka čomu sa cítia bezpečne a poskytujú deťom stabilnú základňu na objavovanie sveta. Dojča vie, že je bezpečné vydať sa von a preskúmať ho a že primárny opatrovateľ preňho bude vždy k dispozícii, aby ho privítal späť a poskytol mu útechu v prípade stresu alebo úzkosti. Tieto vzťahové väzby môžu tvoriť plán, ktorý možno aplikovať učiteľmi a ostatnými zamestnancami školy.

Keď majú deti bezpečnú väzbu so svojim rodičom/opatrovateľom, je to dôležitý ochranný faktor pre ich duševné zdravie. Naopak neisté väzby môžu byť rizikovým faktorom pre rozvoj emocionálnych problémov a problémov so správaním.

Neistá vzťahová väzba

Neisté pripútanie vzniká, ak sú rané interakcie medzi dieťaťom a jeho opatrovateľom negatívne, nekonzistentné, nevhodné, zanedbávajúce alebo urážlivé.

Keď je opatrovateľ a domáce prostredie pre dieťa zdrojom strachu a nie zdrojom bezpečia, môže to byť pre vývoj dieťaťa vysoko toxické. Niektoré deti, ktoré čelia týmto skúsenostiam (a nemajú v rodine nikoho kto by ich ochránil), sa môžu správať spôsobom, ktorý zaisťuje ich prežitie, ale ktorý môže byť pre zamestnancov školy ťažké pochopiť a zvládnuť. Napríklad v triede sa môžu tieto deti prejavovať týmito spôsobmi:

- je pre nich ťažké požiadať o pomoc, zvládať svoje myšlienky, emócie a správanie, vytvárať pozitívne vzťahy so zamestnancami školy a rovesníkmi, sústrediť sa a zúčastňovať sa na učení
- snažia sa upokojiť
- sú požadovační a odmietaví zároveň
- rýchlo alebo neúmerne sa nahnevajú alebo rozčúlia, niekedy bez jasných spúšťačov
- majú strach zo zraniteľnosti, ale môžu to maskovať tým, že budú veľmi kontrolovať ostatných prostredníctvom nepredvídateľných a výbušných vzplanutí

- vyhýbajú sa zblížovaniu s ostatnými a pôsobia stiahnuto alebo neangažovane
- s ťažkosťami požiadajú o pomoc
- majú mätúce reakcie (ako je smiech, keď sú oni alebo iní zranení)

Všetky tieto prejavy správania môžu spôsobovať veľké ťažkosti z hľadiska vedenia triedy a školy.

Zdroj: <https://mentallyhealthyschools.org.uk/mental-health-needs/attachment-and-child-development/>